

ผลของการใช้หนังสือส่งเสริมการอ่านร่วมกับการสอนแบบ CCR เพื่อพัฒนา ความสามารถการอ่านเชิงวิเคราะห์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3

EFFECT OF SUPPLEMENTARY READING BOOKLET TOGETHER WITH CCR MODEL TO DEVELOP ANALYTICAL READING ABILITY OF GRADE 9 STUDENTS

เจษฎา บุญมาโฮม / JESADA BOONMAHOME ¹

วิริยา วิริยารัมปะ / WIRIYA WIRIYARAMPA ²

ปวิษฐา สันทอง / PAWITCHAYA SANTONG ³

ปรีชา เสือพิทักษ์ / PREECHA SUAPITAK ⁴

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) เปรียบเทียบความสามารถการอ่านเชิงวิเคราะห์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ก่อนและหลังการเรียนรู้โดยใช้หนังสือส่งเสริมการอ่านร่วมกับการสอนแบบ CCR 2) เปรียบเทียบความสามารถการอ่านเชิงวิเคราะห์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 หลังการเรียนรู้โดยใช้หนังสือส่งเสริมการอ่านร่วมกับการสอนแบบ CCR กับเกณฑ์ร้อยละ 80 และ 3) เปรียบเทียบความสามารถการอ่านเชิงวิเคราะห์ระหว่างกลุ่มทดลองกับกลุ่มควบคุม กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนรัตนราษฎร์บำรุง จังหวัดราชบุรี จำนวน 96 คน แบ่งเป็นกลุ่มทดลอง 48 คน และกลุ่มควบคุม 48 คน ซึ่งได้มาโดยการสุ่มแบบแบ่งกลุ่ม เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ 1) หนังสือส่งเสริมการอ่าน 2) แผนการจัดการเรียนรู้เรื่องการอ่านเชิงวิเคราะห์โดยใช้หนังสือส่งเสริมการอ่านร่วมกับการสอนแบบ CCR 3) แผนการจัดการเรียนรู้เรื่องการอ่านเชิงวิเคราะห์ที่ใช้การสอนแบบปกติ และ 4) แบบวัดความสามารถการอ่านเชิงวิเคราะห์ ที่สร้างโดยผู้วิจัย สถิติที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการทดสอบที

ผลการวิจัยพบว่า

1. ความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์หลังการเรียนรู้โดยใช้หนังสือส่งเสริมการอ่านร่วมกับการสอนแบบ CCR สูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.05

¹ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ประจำคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม

² อาจารย์ประจำคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม

³ ครู โรงเรียนบ้านท่าแพราษฎร์พัฒนา

⁴ นักวิชาการอิสระ

2. ความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์หลังการเรียนรู้โดยใช้หนังสือส่งเสริมการอ่านร่วมกับการสอนแบบ CCR สูงกว่าเกณฑ์ร้อยละ 80 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3. ความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์หลังการเรียนรู้ของกลุ่มทดลองสูงกว่ากลุ่มควบคุมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

คำสำคัญ: ความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์, หนังสือส่งเสริมการอ่าน, การสอนแบบ CCR

ABSTRACT

The purposes of this research were to compare: 1) the grade 9 students' analytical reading ability before and after learning by using supplementary reading booklet together with CCR model; 2) the grade 9 students' analytical reading ability after learning by using supplementary reading booklet together with CCR model with the set criterion of 80%; and 3) the grade 9 students' analytical reading ability between experimental group and control group. The sample of this research was 96 grade 9 students who studied at Ratanaratbunrung School, Ratchaburi Province. They were derived by cluster random sampling and divided into 48 students in experimental group and 48 students in control group. The research instruments were: 1) supplementary reading booklets, 2) lesson plans on analytical reading based on supplementary reading booklet together with CCR model, 3) traditional lesson plans on analytical reading, and 4) an analytical reading ability test constructed by researchers. Data were analyzed with mean, standard deviation and t-test.

The results found that:

1. The analytical reading ability after using supplementary reading booklet together with CCR model was higher than that of before with statistically significance difference at .05 level.

2. The analytical reading ability after using supplementary reading booklet together with CCR model was higher than the set criterion of 80 % with statistically significance difference at .05 level.

3. The analytical reading ability of experimental group was higher than of the control group with statistically significant difference at .05 level.

Keywords: analytical reading ability, supplementary reading book, CCR model

บทนำ

การอ่านเป็นทักษะพื้นฐานที่จำเป็นต่อการดำเนินชีวิต เพราะมนุษย์ใช้การอ่านเป็นเครื่องมือสำคัญในการแสวงหาความรู้แขนงต่าง ๆ เพื่อนำมาใช้ในการพัฒนาชีวิต การอ่านช่วยให้มนุษย์เจริญงอกงามทั้งทางสติปัญญา อารมณ์และการเข้าสังคม จึงกล่าวได้ว่า หากต้องการพัฒนามนุษย์ ควรเริ่มต้นพัฒนาที่การอ่าน เพราะการอ่านเป็นรากฐานสำคัญของการเรียนรู้ ดังนั้นหากสามารถพัฒนาการอ่านของผู้เรียนให้สมบูรณ์ได้ จะทำให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้อย่างต่อเนื่องและเป็นการเรียนรู้ตลอดชีวิต

ทักษะการอ่านแบ่งเป็น 2 ระดับ คือ ทักษะการอ่านขั้นพื้นฐาน ได้แก่ การอ่านออกเสียง การอ่านจับใจความสำคัญ ซึ่งเป็นการอ่านเพื่อหाराยละเอียดของเรื่องและความเพลิดเพลินจากการอ่าน และทักษะการอ่านขั้นสูง ได้แก่ การอ่านเชิงวิเคราะห์ สังเคราะห์ ประเมินค่า อ่านอย่างมีวิจารณญาณ เป็นต้น การอ่านขั้นนี้เป็นการอ่านที่ใช้ความสามารถด้านการคิดขั้นสูงเข้ามาเกี่ยวข้อง โดยพื้นฐานการอ่านขั้นสูงคือการอ่านเชิงวิเคราะห์ เพราะการอ่านเชิงวิเคราะห์จะช่วยให้ทราบข้อเท็จจริง เหตุผล เข้าใจเหตุการณ์และองค์ประกอบ ทำให้ได้ข้อเท็จจริงเป็นฐานความรู้และสารสนเทศไปใช้วางแผน ตัดสินใจ และแก้ไขปัญหาได้อย่างถูกต้อง การอ่านเชิงวิเคราะห์จึงเป็นพื้นฐานสำคัญของการอ่านยุคปัจจุบันที่ผู้อ่านต้องเลือกบริโภคสื่อต่าง ๆ การอ่านเชิงวิเคราะห์จะช่วยให้ผู้อ่านเป็นคนช่างสังเกต มีหลักการแยกแยะ ไตร่ตรอง และประเมินเรื่องที่อ่านอย่างมีเหตุผลและวิจารณญาณ (ชลธิดา หงส์หม, 2560: 349 และอัจฉรา ประดิษฐ์, 2552: 19 -20) ด้วยเหตุนี้กระทรวงศึกษาธิการจึงได้กำหนดให้การอ่านเชิงวิเคราะห์เป็นสาระการเรียนรู้ คุณลักษณะอันพึงประสงค์ และเกณฑ์การสำเร็จการศึกษาของผู้เรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น สอดคล้องกับทิสนา แคมมณี และคณะ (2544: 15) ที่กล่าวว่า ผู้เรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นเป็นวัยที่ควรปลูกฝังและฝึกฝนความสามารถด้านการคิดวิเคราะห์ เพื่อให้ผู้เรียนได้นำความสามารถด้านการคิดวิเคราะห์ไปใช้ในการเรียนรู้ด้วยตนเอง มีความนึกคิดเป็นเหตุเป็นผล สามารถจินตนาการและเข้าใจความคิดรวบยอดได้อย่างลึกซึ้ง

จากที่กล่าวมาจะเห็นได้ว่าทักษะการอ่านเชิงวิเคราะห์เป็นสิ่งสำคัญสำหรับผู้เรียน แม้ว่าหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานจะให้ความสำคัญกับการสอนการวิเคราะห์จากการอ่านแต่ก็พบว่าผู้เรียนยังคงมีปัญหาด้านการอ่าน ดังผลการประเมินโครงการประเมินผลนักเรียนนานาชาติ PISA (Programme for International Student Assessment หรือ PISA) ซึ่งมีวัตถุประสงค์เพื่อสำรวจระบบการศึกษาของประเทศว่าได้เตรียมเยาวชนของชาติให้พร้อมสำหรับการใช้ชีวิตและการมีส่วนร่วมในสังคมในอนาคตเพียงพอหรือไม่ โดยประเมินสมรรถนะของนักเรียนวัย 15 ปี ในด้านการอ่าน คณิตศาสตร์ และวิทยาศาสตร์ ปี ค.ศ. 2015 พบว่านักเรียนไทยมีคะแนนการอ่านไม่ถึงระดับพื้นฐาน สะท้อนให้เห็นถึงปัญหาการอ่านที่ระบบการศึกษาไทยสมควรได้รับการแก้ไขและยกระดับคุณภาพอย่างเร่งด่วน (สถาบันส่งเสริมการสอนวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี, 2558: 1-2) และรายงานผลการทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ (O - NET) ปีการศึกษา 2557, 2558 และ 2559 จากสถาบันทดสอบทางการศึกษาชาติ (องค์การมหาชน) พบว่านักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 มีปัญหาด้านการอ่านโดยเฉพาะการอ่านจับใจความสำคัญและการอ่านวิเคราะห์สังเคราะห์

ทั้งนี้ผลการทดสอบการศึกษาระดับชาติขั้นพื้นฐาน (O-NET) ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 วิชาภาษาไทย ประจำปีการศึกษา 2559 โรงเรียนรัตนราษฎร์บำรุง จังหวัดราชบุรีมีคะแนนเฉลี่ยของโรงเรียนสูงกว่าคะแนนเฉลี่ยของประเทศเพียง 8.08 คะแนนเท่านั้น ดังนั้นจึงต้องพัฒนาความสามารถการอ่านเชิงวิเคราะห์ซึ่งเป็นพื้นฐานสำคัญของการเรียนรู้อย่างเร่งด่วน เพื่อยกระดับคุณภาพการศึกษาและคุณภาพชีวิตของผู้เรียน โดยปรับเปลี่ยนรูปแบบการจัดการเรียนการสอนเพื่อยกระดับการพัฒนาความสามารถการอ่านเชิงวิเคราะห์

หนังสือส่งเสริมการอ่านเป็นสื่อที่สร้างขึ้นเพื่อพัฒนาศักยภาพการอ่านซึ่งมีความหมายต่อการเรียนรู้ช่วยกระตุ้นความสนใจ และพัฒนาความสามารถด้านการคิดวิเคราะห์ให้กับผู้เรียนได้อย่างแท้จริง ซึ่งแตกต่างจากหนังสือเรียนทั่วไป โดยถวัลย์ มาศจรัส (2542: 2-3) ได้กล่าวว่าหนังสือส่งเสริมการอ่านสร้างขึ้นเพื่อส่งเสริมให้ผู้อ่านหนังสือเกิดทักษะการอ่านการคิดวิเคราะห์และการเขียน สอดคล้องกับ กระทรวงศึกษาธิการ (2545: 23) ที่กล่าวว่าหนังสือส่งเสริมการอ่านสามารถสอดแทรกและบูรณาการการเรียนรู้กับชีวิตจริงสร้างความหมายต่อการเรียนรู้ให้ผู้เรียนได้แรงบันดาลใจจากหนังสือและพัฒนาความสามารถด้านการคิดวิเคราะห์ควบคู่กันไป ดังนั้นผู้สอนจึงมีบทบาทสำคัญในการสร้างเจตคติที่ถูกต้องเกี่ยวกับการอ่านรวมทั้งต้องใช้วิธีการจัดการเรียนรู้ ที่ช่วยส่งเสริมการอ่านหนังสือ การค้นคว้าความรู้ ที่นำไปสู่การพัฒนาความสามารถในการคิดได้อย่างมีประสิทธิภาพ ทั้งนี้ประสิทธิภาพของหนังสือส่งเสริมการอ่านปรากฏดังผลการวิจัยของสมาน วัฒนรังษี (2556: 69-73) และอมรา จันทรผอง (2552: 160-167) ที่พบว่าหนังสือส่งเสริมการอ่านสามารถพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและความสามารถในการอ่านวิเคราะห์วิจารณ์ได้

อย่างไรก็ตามการจัดการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพต้องบูรณาการความเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์และกระบวนการคิดสู่ผู้เรียนภายใต้การเป็นพี่เลี้ยงของผู้สอน ซึ่งเป็นแนวคิดการจัดการความรู้ของมหาวิทยาลัยราชภัฏทั่วประเทศภายใต้ชื่อโครงการบูรณาการแนวคิดจิตตปัญญาศึกษา (contemplative education) ระบบครูพี่เลี้ยง (coaching) และการวิจัยเป็นฐาน (research-based learning: RBL): CCR เพื่อการพัฒนาผู้เรียน ประสิทธิภาพของการสอนแบบ CCR ปรากฏดังผลการวิจัยของเจษฎา บุญมาโฮม และวิริยา วิริยารัมภะ (2560: 98-104) ที่พบว่าการจัดการเรียนรู้โดยบูรณาการแนวคิดจิตตปัญญาศึกษา การโค้ชและระบบพี่เลี้ยง และการวิจัยเป็นฐานสามารถพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ความสามารถในการอ่านจับใจความสำคัญ และการอ่านเชิงวิเคราะห์ของนักศึกษาหลักสูตรครุศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาภาษาไทย

หากพิจารณาลักษณะและกระบวนการของหนังสือส่งเสริมการอ่านและการจัดการเรียนรู้แบบ CCR จะพบว่า สอดคล้องกับธรรมชาติของวิชาภาษาไทยที่ต้องอาศัยการฝึกฝนให้เกิดความชำนาญเพื่อใช้สื่อสารในชีวิตประจำวันได้ และกระบวนการพัฒนาความสามารถการอ่านเชิงวิเคราะห์ของผู้เรียน อีกทั้งยังเหมาะสมกับพัฒนาการของผู้เรียนช่วงวัยรุ่น

จากเหตุผลดังกล่าวข้างต้น ผู้วิจัยจึงมีความสนใจใช้หนังสือส่งเสริมการอ่านร่วมกับการสอนแบบ CCR เพื่อพัฒนาความสามารถการอ่านเชิงวิเคราะห์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 อันจะเป็นการพัฒนาคุณภาพการจัดการเรียนรู้ภาษาไทย โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ และปรับปรุงการจัดการเรียนรู้ให้มีประสิทธิภาพที่ดียิ่งขึ้น

วัตถุประสงค์

1. เพื่อเปรียบเทียบความสามารถการอ่านเชิงวิเคราะห์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ก่อนและหลังการเรียนรู้โดยใช้หนังสือส่งเสริมการอ่านร่วมกับการสอนแบบ CCR
2. เพื่อเปรียบเทียบความสามารถการอ่านเชิงวิเคราะห์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 หลังการเรียนรู้โดยใช้หนังสือส่งเสริมการอ่านร่วมกับการสอนแบบ CCR กับเกณฑ์ร้อยละ 80
3. เพื่อเปรียบเทียบความสามารถการอ่านเชิงวิเคราะห์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ระหว่างกลุ่มทดลองกับกลุ่มควบคุม

สมมติฐานการวิจัย

1. ความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 หลังการเรียนรู้โดยใช้หนังสือส่งเสริมการอ่านร่วมกับการสอนแบบ CCR สูงกว่าก่อนเรียน
2. ความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 หลังการเรียนรู้โดยใช้หนังสือส่งเสริมการอ่านร่วมกับการสอนแบบ CCR สูงกว่าเกณฑ์ที่ตั้งไว้ร้อยละ 80
3. ความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 กลุ่มทดลองสูงกว่ากลุ่มควบคุม

นิยามศัพท์เฉพาะ

หนังสือส่งเสริมการอ่าน หมายถึง หนังสือส่งเสริมการอ่านที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น ประกอบด้วยเรื่องราวของท้องถิ่นที่เกี่ยวข้องกับประวัติความเป็นมา วิถีชีวิต ภูมิปัญญาท้องถิ่นของจังหวัดราชบุรี มีการตั้งคำถามเชิงวิเคราะห์ประกอบการอ่านเพื่อเป็นแบบฝึกไปตลอดเล่ม โดยผู้วิจัยตั้งชื่อว่า “หนังสือส่งเสริมการอ่านชุดราชบุรี ถิ่นนี้มีอะไร” ซึ่งหนังสือส่งเสริมการอ่านนี้มีประสิทธิภาพ E_1/E_2 เท่ากับ 82.71/82.13 ประกอบด้วย 4 เล่มย่อยคือ เล่มที่ 1 เรียนรู้หลักการอ่านคิดวิเคราะห์ E_1/E_2 เท่ากับ 82.78/81.24 เล่มที่ 2 เกียรติภูมิวัดขนอนหนังใหญ่ E_1/E_2 เท่ากับ 81.96/81.15 เล่มที่ 3 สนทนาเพลินใจตลาดน้ำดำเนิน เท่ากับ 81.98/80.84 และเล่มที่ 4 เทียวเชิญชมค้างคาวร้อยล้าน E_1/E_2 เท่ากับ 82.34/81.87

ความสามารถการอ่านเชิงวิเคราะห์ หมายถึง ความสามารถในการจำแนก แยกแยะเนื้อหาของบทเรียนในหนังสือส่งเสริมการอ่านชุดราชบุรี ถิ่นนี้มีอะไร ที่นักเรียนแสดงออกมาในด้านการวิเคราะห์เนื้อหา วิเคราะห์ความสำคัญ วิเคราะห์ความสัมพันธ์ และวิเคราะห์หลักการ โดยประเมินจากแบบวัดความสามารถการอ่านเชิงวิเคราะห์ซึ่งผู้วิจัยสร้างขึ้นที่มีลักษณะเป็นแบบเลือกตอบ 4 ตัวเลือก จำนวน 40 ข้อ

การสอนแบบ CCR หมายถึง การสอนที่เน้นการเรียนรู้แบบกระตือรือร้น (active learning) โดยบูรณาการแนวคิดจิตตปัญญาศึกษา (contemplative education) ระบบครูพี่เลี้ยง (coaching) และการวิจัยเป็นฐาน (research-based learning: RBL) โดยมีขั้นตอนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบ CCR แบ่งเป็น 3 ขั้นตอน คือ 1) ขั้นกระตุ้น เป็นการสร้างหรือเร้าความสนใจกับผู้เรียนเพื่อให้อยากเรียนรู้และเตรียมความพร้อมด้านต่าง ๆ ก่อนดำเนินการจัดการเรียนรู้ แนวทางที่ใช้ในขั้นนี้คือ การจัดกิจกรรมที่น่าสนใจ

ให้ตรงเรื่อง ไม่เปลืองเวลา 2) ขั้นหนุ่น เป็นการสร้างองค์ความรู้ให้เกิดขึ้นแก่ผู้เรียนด้วยกระบวนการเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ แนวทางที่ใช้ในขั้นนี้คือการดึงประสบการณ์เดิม เสริมประสบการณ์ใหม่ โดยมีผู้สอนเป็นพี่เลี้ยง จัดกิจกรรมช่วยและอำนวยความสะดวกให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้อย่างเป็นกัลยาณมิตร และ 3) ขั้นหนี่ เป็นการสรุปการเรียนรู้ให้เกิดขึ้นด้วยตนเอง เป็นการนำไปใช้ประโยชน์สร้างมโนทัศน์ด้วยตนเอง แนวทางที่ใช้ในขั้นนี้คือการจัดกิจกรรมเน้นการนำไปใช้เพื่อเกิดความรู้ที่คงทนร่วมกับการใช้หนังสือส่งเสริมการอ่าน ชุตราชบุรีถิ่นนี้มีอะไร

วิธีดำเนินการ

การวิจัยเรื่อง ผลของการใช้หนังสือส่งเสริมการอ่านร่วมกับการสอนแบบ CCR เพื่อพัฒนาความสามารถ การอ่านเชิงวิเคราะห์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ครั้งนี้เป็นการศึกษาเชิงทดลองมีรายละเอียดขอบเขตของการวิจัยดังนี้

แบบแผนการทดลอง

การวิจัยดำเนินการวิจัยด้วยแบบแผนการวิจัยการทดลองลักษณะมีกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมมีการทดสอบก่อนและหลังการวิจัย (randomized control-group pretest-posttest design)

ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้คือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนรัตนราษฎร์บำรุง อ.บ้านโป่ง จ.ราชบุรี ที่ศึกษาอยู่ในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2560 จำนวน 8 ห้องเรียน รวมทั้งสิ้น 380 คน

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้คือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนรัตนราษฎร์บำรุง อ.บ้านโป่ง จ.ราชบุรี ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2560 ได้มาโดยวิธีการสุ่มแบบกลุ่ม ด้วยการจับสลากได้นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3/6 จำนวน 48 คน เป็นกลุ่มทดลอง และมัธยมศึกษาปีที่ 3/4 จำนวน 48 คน เป็นกลุ่มควบคุม ทั้งนี้ได้มีการตรวจสอบคุณสมบัติความเท่าเทียมกันของกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมก่อนการทดลองด้วยสถิติทดสอบที พบว่าไม่แตกต่างกัน

ตัวแปร

ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ประกอบด้วย

1. ตัวแปรต้น วิธีการเรียน ประกอบด้วย 1) การเรียนโดยใช้หนังสือส่งเสริมการอ่านร่วมกับการสอนแบบ CCR และ 2) การเรียนด้วยวิธีการสอนแบบปกติ
2. ตัวแปรตาม ความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์

ระยะเวลาในการทดลอง

การวิจัยครั้งนี้ดำเนินการทดลองในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2559 ตั้งแต่เดือนมกราคมถึงเดือนกุมภาพันธ์ 2560 โดยดำเนินการทดสอบก่อนการทดลอง 1 คาบ ดำเนินการทดลองจัดการเรียนรู้วิชาภาษาไทยเรื่องการอ่านคิดวิเคราะห์เพื่อพัฒนาความสามารถการอ่านเชิงวิเคราะห์ของนักเรียนกลุ่มตัวอย่างเป็นเวลา 10 คาบ คาบละ 55 นาที โดยกลุ่มทดลองดำเนินการเรียนโดยใช้หนังสือส่งเสริมการอ่านร่วมกับจัดการสอนแบบ CCR ส่วนกลุ่มควบคุมดำเนินการจัดการเรียนรู้ด้วยการสอนแบบปกติที่มีขั้นตอนสำคัญ 3 ขั้นตอน คือ ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน ขั้นจัดการเรียนรู้ และขั้นสรุปบทเรียน โดยใช้สื่อประเภทใบความรู้และใบงานที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับหลักการอ่านคิดวิเคราะห์และเรื่องราวสถานที่สำคัญในจังหวัดราชบุรี จากนั้นทดสอบหลังการทดลอง 1 คาบ รวมระยะเวลาทั้งสิ้น 12 คาบ ซึ่งผู้วิจัยเป็นผู้รับผิดชอบจัดการเรียนรู้ด้วยตนเองทั้ง 2 กลุ่ม

เครื่องมือและการพัฒนาเครื่องมือการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ประกอบด้วย

1. หนังสือส่งเสริมการอ่านเพื่อพัฒนาทักษะการอ่านเชิงวิเคราะห์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้นมีชื่อว่า “ชุดราชบุรี ถิ่นนี้มีอะไร” ประกอบด้วยหนังสือส่งเสริมการอ่าน 4 เล่ม คือ 1) เรียนรู้หลักการอ่านคิดวิเคราะห์ 2) เกียรติภูมิวัดขนอนหนังใหญ่ 3) สนทนาเพลินใจตลาดน้ำดำเนิน และ 4) เทียวเชิงชุมคางคกร้อยล้าน ทั้งนี้แต่ละเล่มมีประมาณ 20 หน้า โดยใน 1 เล่มประกอบด้วย 3 ส่วน คือ 1) บทอ่าน ซึ่งเป็นงานเขียนร้อยแก้วประเภทสารคดีสำหรับเยาวชน 2) แบบฝึกหัด ซึ่งเน้นการใช้คำถามเชิงวิเคราะห์ และ 3) แบบทดสอบ เพื่อประเมินการอ่านเชิงวิเคราะห์ โดยจะนำหนังสือส่งเสริมการอ่าน ไปใช้ประกอบแผนการจัดการเรียนรู้ 4 หน่วย รวม 10 คาบ ซึ่งมีกระบวนการสร้างและหาคุณภาพของเครื่องมือด้วยการให้ผู้ทรงคุณวุฒิพิจารณาความตรงตามเนื้อหา จำนวน 5 ท่าน แล้วนำมาปรับปรุง จากนั้นทดลองใช้กับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3/1 โรงเรียนรัตนราษฎร์บำรุงที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง ดำเนินการหาประสิทธิภาพของหนังสือส่งเสริมการอ่าน ขั้นการทดสอบ 1:1 E_1/E_2 เท่ากับ 72.22/55.55 ขั้นการทดสอบกลุ่มเล็ก E_1/E_2 เท่ากับ 77.00/73.93 และ ขั้นการทดสอบภาคสนาม E_1/E_2 เท่ากับ 82.71/82.13 ซึ่งเป็นไปตามเกณฑ์ที่ตั้งไว้

2. แผนการจัดการเรียนรู้เรื่องการอ่านคิดวิเคราะห์ที่ใช้หนังสือส่งเสริมการอ่านร่วมกับการสอนแบบ CCR วิชาภาษาไทยชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ดำเนินการออกแบบกิจกรรมเป็นรายหน่วยจำนวน 4 แผน คือ แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 1 เรียนรู้หลักการอ่านคิดวิเคราะห์ จำนวน 2 คาบ แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 2 เกียรติภูมิวัดขนอนหนังใหญ่ จำนวน 2 คาบ แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 3 สนทนาเพลินใจตลาดน้ำดำเนิน จำนวน 3 คาบ และแผนการจัดการเรียนรู้ที่ 4 เทียวเชิงชุมคางคกร้อยล้าน จำนวน 3 คาบ รวมจำนวน 10 คาบ โดยแต่ละคาบ ประกอบด้วยขั้นตอนหลัก 3 ขั้นตอน ได้แก่ 1) ขั้นกระตุ้น คือ การกระตุ้นความสนใจของผู้เรียนด้วยวิธีการต่าง ๆ เช่น ผู้สอนใช้คำถามเชิงวิเคราะห์หรือนำสื่อที่น่าสนใจเกี่ยวกับสถานที่ วิถีชีวิตและภูมิปัญญาในท้องถิ่นราชบุรีมาให้ผู้เรียนร่วมกันอภิปราย กำหนดประเด็นที่สนใจ 2) ขั้นทบทวน คือ การดึงประสบการณ์เดิมของผู้เรียนแต่ละคนซึ่งอยู่ในท้องถิ่นราชบุรีนำมาอภิปรายหรือสังเคราะห์ข้อมูลร่วมกัน จากนั้นผู้สอนจึงเสริม

ประสบการณ์ใหม่โดยการใช้หนังสือส่งเสริมการอ่านฯ ในขั้นนี้ผู้เรียนจะได้ปฏิบัติการอ่านเชิงวิเคราะห์ และ 3) ขั้นหนี คือ การให้ผู้เรียนนำข้อมูลที่ได้ทั้งหมดมาประมวลผล และใช้กระบวนการอ่านเชิงวิเคราะห์เพื่อศึกษาและวิเคราะห์ข้อมูล จากนั้นจึงสรุปเป็นองค์ความรู้ของตนเอง โดยผู้สอนคอยให้คำแนะนำและสนับสนุนการปฏิบัติงาน ซึ่งแผนการจัดการเรียนรู้เรื่องการอ่านคิดวิเคราะห์ที่ใช้การสอนแบบ CCR มีกระบวนการสร้างและหาคุณภาพของเครื่องมือ โดยการให้ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 5 ท่าน พิจารณาความเที่ยงตรงตามเนื้อหา แล้วนำมาปรับปรุง จากนั้นนำไปทดลองใช้กับผู้เรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3/1 โรงเรียนรัตนราษฎร์บำรุงที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง

3. แผนการจัดการเรียนรู้เรื่องการอ่านคิดวิเคราะห์ที่ใช้การสอนแบบปกติ เป็นแผนการจัดการเรียนรู้รายวิชาภาษาไทยชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ดำเนินการออกแบบกิจกรรมเป็นรายหน่วย จำนวน 4 แผน คือ แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 1 หลักการอ่านคิดวิเคราะห์ จำนวน 2 คาบ แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 2 เรียนรู้เรื่องราววัดขนอนหนังใหญ่ จำนวน 2 คาบ แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 3 เรียนรู้เรื่องตลาดน้ำดำเนินสะดวก จำนวน 3 คาบ และแผนการจัดการเรียนรู้ที่ 4 เรียนรู้เรื่องวัดช่องเขาพราน จำนวน 3 คาบ รวมจำนวน 10 คาบ โดยในแต่ละคาบประกอบด้วยขั้นตอนหลัก 3 ขั้น ได้แก่ 1) ขั้นนำ คือ การนำเข้าสู่บทเรียนด้วยวิธีการต่าง ๆ ให้ผู้เรียนเกิดความสนใจในเรื่องที่เรียน 2) ขั้นสอน คือ ผู้สอนอธิบายเนื้อหาและให้ผู้เรียนฝึกปฏิบัติการอ่านเชิงวิเคราะห์ จากนั้นทำแบบฝึกหัดการอ่าน และ 3) ขั้นสรุป คือ ผู้เรียนร่วมกันสรุปองค์ความรู้ที่ได้รับในการเรียน ซึ่งมีกระบวนการสร้างและหาคุณภาพของเครื่องมือด้วยการให้ผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 5 ท่าน พิจารณาความตรงตามเนื้อหา แล้วนำมาปรับปรุง จากนั้นทดลองใช้กับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3/8 โรงเรียนรัตนราษฎร์บำรุงที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง

4. แบบวัดความสามารถการอ่านเชิงวิเคราะห์ มีลักษณะเป็นแบบทดสอบแบบเลือกตอบวัดความสามารถการอ่านเชิงวิเคราะห์ จำนวน 40 ข้อ 4 ตัวเลือก โดยแบบวัดมีลักษณะการกำหนดเรื่องราวสถานการณ์ จำนวน 5 เรื่อง แล้วตั้งข้อคำถาม จำนวน 8 ข้อต่อเรื่อง เพื่อวัดการคิดเชิงวิเคราะห์ทั้ง 3 ด้าน คือ 1) วิเคราะห์ความสำคัญ เป็นความสามารถการบอกความสำคัญของเรื่องที่อ่าน 2) วิเคราะห์ความสัมพันธ์ เป็นความสามารถหาเหตุผลอธิบายเรื่องใดเรื่องหนึ่งเพื่อการนำไปใช้ในการดำเนินชีวิต และ 3) วิเคราะห์หลักการ เป็นความสามารถสรุปใจความสำคัญของเรื่องตลอดจนบอกจุดมุ่งหมายของผู้เขียนได้ถูกต้อง มีขั้นตอนการสร้างและตรวจสอบคุณภาพด้วยการให้ผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 5 ท่าน พิจารณาความตรงตามเนื้อหา มีค่า IOC อยู่ระหว่าง 0.67–1.00 ค่าความยากง่าย (p) อยู่ระหว่าง 0.34–0.78 ค่าอำนาจจำแนก (r) อยู่ระหว่าง 0.20–0.52 และค่าความเชื่อมั่น KR₂₀ เท่ากับ 0.89

การวิเคราะห์ข้อมูล

สถิติที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และสถิติทดสอบที

ผลการวิจัย

1. การเปรียบเทียบความสามารถการอ่านเชิงวิเคราะห์ก่อนเรียนและหลังการเรียนรู้โดยใช้หนังสือส่งเสริมการอ่านร่วมกับการสอนแบบ CCR ปรากฏดังตารางที่ 1-2

ตารางที่ 1 การเปรียบเทียบความสามารถการอ่านเชิงวิเคราะห์ของนักเรียนกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม ก่อนการทดลอง

กลุ่มตัวอย่าง	n	$\bar{x}$	S	t	p
กลุ่มทดลอง	48	14.13	1.99	1.48	.07
กลุ่มควบคุม	48	13.56	1.71		

จากตารางที่ 1 แสดงว่า ก่อนการทดลองนักเรียนกลุ่มทดลองมีความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์เท่ากับ 14.13 คะแนน และกลุ่มควบคุมมีความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์ 13.56 เมื่อเปรียบเทียบกับสถิติทดสอบทีพบว่า ก่อนการทดลองนักเรียนกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมมีความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์ไม่แตกต่างกัน

ตารางที่ 2 การเปรียบเทียบความสามารถการอ่านเชิงวิเคราะห์ของกลุ่มทดลองก่อนและหลังการเรียนรู้โดยใช้หนังสือส่งเสริมการอ่านร่วมกับการสอนแบบ CCR

การทดลอง	n	$\bar{x}$	S	$\bar{d}$	$S_{\bar{d}}$	t	p
ก่อนการทดลอง	48	14.13	1.99	18.00	.39	46.21*	.00
หลังการทดลอง	48	32.13	2.53				

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 2 พบว่า นักเรียนกลุ่มทดลองมีความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์ก่อนการเรียนรู้โดยใช้หนังสือส่งเสริมการอ่านร่วมกับการสอนแบบ CCR เท่ากับ 14.13 คะแนน และหลังการเรียนรู้โดยใช้หนังสือส่งเสริมการอ่านร่วมกับการสอนแบบ CCR เท่ากับ 32.13 คะแนน เมื่อเปรียบเทียบกับสถิติทดสอบทีพบว่า นักเรียนกลุ่มทดลองมีความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์สูงกว่าก่อนการเรียนรู้โดยใช้หนังสือส่งเสริมการอ่านร่วมกับการสอนแบบ CCR อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

2. การเปรียบเทียบความสามารถการอ่านเชิงวิเคราะห์ของนักเรียนกลุ่มทดลองหลังการทดลองกับเกณฑ์ที่ตั้งไว้คือร้อยละ 80 ปรากฏดังตารางที่ 3

ตารางที่ 3 การเปรียบเทียบความสามารถการอ่านเชิงวิเคราะห์ของนักเรียนกลุ่มทดลองหลังการเรียนรู้โดยใช้หนังสือส่งเสริมการอ่านร่วมกับการสอนแบบ CCR กับเกณฑ์ที่ตั้งไว้

การทดลอง	n	$\bar{x}$	S	t	p
หลังการทดลอง	48	32.13	2.53	.34*	.04

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 3 แสดงว่า ภายหลังจากการเรียนรู้โดยใช้หนังสือส่งเสริมการอ่านร่วมกับการสอนแบบ CCR นักเรียนกลุ่มทดลองมีความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์เท่ากับ 32.13 คะแนน เมื่อเปรียบเทียบกับเกณฑ์ที่ตั้งไว้ร้อยละ 80 ด้วยสถิติทดสอบที พบว่า ความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์ของนักเรียนกลุ่มทดลองสูงกว่าเกณฑ์ร้อยละ 80 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3. การเปรียบเทียบความสามารถการอ่านเชิงวิเคราะห์ของนักเรียนกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม ภายหลังจากทดลองปรากฏดังตารางที่ 4

ตารางที่ 4 การเปรียบเทียบความสามารถการอ่านเชิงวิเคราะห์ของนักเรียนกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม หลังการทดลอง

กลุ่มตัวอย่าง	n	$\bar{x}$	S	t	p
กลุ่มทดลอง	48	32.13	2.53	7.96*	.00
กลุ่มควบคุม	48	27.54	3.08		

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 4 แสดงว่า ภายหลังจากทดลองนักเรียนกลุ่มทดลองมีความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์เท่ากับ 32.13 คะแนน และนักเรียนกลุ่มควบคุมมีความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์ เท่ากับ 27.54 คะแนน เมื่อเปรียบเทียบกับสถิติทดสอบทีพบว่า หลังการทดลองนักเรียนกลุ่มทดลองมีความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์สูงกว่ากลุ่มควบคุมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

อภิปรายผล

จากผลการวิจัย สามารถอภิปรายผลโดยนำเสนอตามสมมติฐานการวิจัยได้ดังนี้

1. การเปรียบเทียบความสามารถการอ่านเชิงวิเคราะห์โดยการใช้หนังสือส่งเสริมการอ่านร่วมกับการสอนแบบ CCR ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนกลุ่มทดลองมีความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์ สูงกว่าก่อนการใช้หนังสือส่งเสริมการอ่านร่วมกับการสอนแบบ CCR อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งผลการวิจัย

ครั้งนี้เป็นไปตามสมมติฐานการวิจัยข้อ 1 ที่กำหนดไว้ สอดคล้องกับการวิจัยของสมาน วัฒนรังษี (2556: 70-73) ที่พบว่านักเรียนที่ใช้หนังสือส่งเสริมการอ่านมีความสามารถในการคิดวิเคราะห์หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน งานวิจัยของสาวิตรี บุญเชื่อม (2551: 43-44) ที่พบว่า นักเรียนที่ใช้กิจกรรมส่งเสริมการอ่านมีความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์สูงกว่าก่อนใช้ โดยความสามารถการอ่านเชิงวิเคราะห์อยู่ในระดับดี นักเรียนสามารถตีความ จับใจความสำคัญ เปรียบเทียบ แยกแยะข้อดีข้อเสีย หาความสัมพันธ์เชิงเหตุผล สามารถตอบคำถาม ได้ครอบคลุมและชัดเจน รวมทั้งสามารถประยุกต์ความรู้จากเรื่องที่อ่านไปใช้ในชีวิตประจำวันได้ และงานวิจัยของเจษฎา บุญมาโฮม และวิริยา วิริยารัมภะ (2560: 98-104) ที่พบว่านักศึกษาที่เรียนด้วยการสอนแบบ CCR มีความสามารถในการอ่านคิดวิเคราะห์สูงกว่าก่อนเรียน

ทั้งนี้เพราะการจัดการเรียนรู้โดยใช้หนังสือส่งเสริมการอ่าน มีความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ในการเรียนรู้ เนื้อหาที่เลือกมา มีความน่าสนใจต่อการเรียนรู้ของผู้เรียน นักเรียนได้ศึกษาเรียนรู้ประวัติความเป็นมาเกี่ยวกับสถานที่ท่องเที่ยวที่สำคัญในท้องถิ่นของตนเอง ซึ่งสอดคล้องกับประสบการณ์ที่ผู้เรียนเรียนรู้มาแล้ว โครงเรื่องด้านเนื้อหาไม่ซับซ้อน สำนวนภาษาเข้าใจง่าย เหมาะสมกับเนื้อเรื่อง ทำให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ที่มีความหมาย ผู้วิจัยได้เน้นหลักการสอนแบบ CCR โดยการพัฒนาบุคลิกให้สมบูรณ์พร้อมทั้งด้านจิตใจและวิธีการคิด เพื่อช่วยพัฒนาให้การใช้หนังสือส่งเสริมการอ่านของนักเรียนเกิดประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น โดยเน้นให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้แบบกระตือรือร้น การดำเนินการพัฒนาผู้เรียนตามแนวคิดนี้จะบูรณาการการพัฒนาในภาพรวมไม่แยกพัฒนาเป็นรายประเด็น และสอดคล้องหลักการที่สำคัญของแนวคิดจิตตปัญญาศึกษา โครงเรื่องเรียงลำดับไม่ซับซ้อน มีหัวข้อให้อ่านและพิจารณาพร้อมกับเนื้อหาเป็นตอน ๆ เพื่อส่งเสริมให้นักเรียนฝึกการคิดวิเคราะห์และกระตุ้นการแสดงออกทางความคิดจากเรื่องที่อ่านได้ง่ายขึ้นทีละหัวข้อ จึงเป็นการพัฒนาทักษะการอ่านคู่กับการพัฒนาความสามารถด้านการคิดวิเคราะห์อย่างเป็นระบบ

จากการสังเกตพบว่า นักเรียนให้ความสนใจต่อหนังสือส่งเสริมการอ่าน มีความกระตือรือร้นต่อการเรียนรู้ รู้จักการสังเกตควบคู่กับการอ่านอย่างละเอียดถี่ถ้วน เพื่อนำผลที่ได้จากการสังเกตมาวิเคราะห์ข้อมูล และค้นหาคำตอบอย่างมีเหตุผล อีกทั้งมีปฏิสัมพันธ์กับบุคคลรอบข้าง ให้ความร่วมมือในการทำกิจกรรมของกลุ่ม ส่งผลให้นักเรียนเกิดนิสัยรักการอ่าน การศึกษาค้นคว้า และเป็นบุคคลช่างสังเกตได้อย่างมีเหตุผล เนื้อเรื่องในหนังสือส่งเสริมการอ่านได้วางแก่นเรื่องให้นักเรียนได้ฝึกทักษะการคิดวิเคราะห์อย่างต่อเนื่อง อีกทั้งส่วนท้ายเล่มของหนังสือส่งเสริมการอ่าน ยังมีคำถามที่ช่วยกระตุ้นให้นักเรียนได้ใช้ความสามารถด้านการคิดวิเคราะห์ค้นหาคำตอบจากเนื้อเรื่องที่อ่าน จากเหตุผลดังกล่าวนี้เอง จึงทำให้นักเรียนมีความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์สูงขึ้น

2. การเปรียบเทียบประสิทธิผลของตัวแปรต้นด้วยการเทียบกับเกณฑ์ที่ตั้งไว้ ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนกลุ่มทดลองมีความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์หลังการเรียนโดยใช้หนังสือส่งเสริมการอ่านร่วมกับการสอนแบบ CCR สูงกว่าเกณฑ์ร้อยละ 80 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งผลการวิจัยเป็นไปตามสมมติฐานการวิจัยข้อ 2 ที่กำหนดไว้ แสดงให้เห็นว่า เมื่อนักเรียนได้อ่านหนังสือส่งเสริมการอ่านร่วมกับการสอนแบบ CCR นักเรียนเข้าใจเนื้อเรื่องและสามารถคิดวิเคราะห์ได้ สอดคล้องกับงานวิจัยของสุพัตรา เมืองโคตร (2556: 120) ได้ใช้หนังสือส่งเสริมการอ่านชุดนิทานเพื่อพัฒนาทักษะการอ่านคิดวิเคราะห์และ

การเขียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ที่พบว่า นักเรียนที่ใช้หนังสือส่งเสริมการอ่านมีทักษะการอ่านคิดวิเคราะห์และการเขียนได้สูงกว่าก่อนเรียนและสูงกว่าเกณฑ์ร้อยละ 80 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ทั้งนี้เพราะหนังสือส่งเสริมการอ่านมีโครงเรื่องที่ไม่ซับซ้อน เนื้อหามีลำดับขั้นตอน สำนวนภาษาเข้าใจง่าย ประกอบด้วยรูปภาพที่น่าสนใจ กระตุ้นให้ผู้อ่านเกิดความสนใจและกระตุ้นความคิดอยู่ตลอดเวลา นักเรียนจึงเกิดการเรียนรู้จากการใช้หนังสือส่งเสริมการอ่าน เพราะเป็นเรื่องใกล้ตัวผู้เรียน ทำให้ง่ายต่อการเข้าใจเนื้อหายิ่งขึ้น มีการแบ่งหัวข้อที่มีความเชื่อมโยงสัมพันธ์กัน สอดแทรกเนื้อหาที่เป็นประวัติความเป็นมา เหตุการณ์ บุคคล สถานที่ต่าง ๆ เพื่อให้นักเรียนได้พัฒนาความสามารถในการค้นหาความสัมพันธ์เชิงเหตุผล สาเหตุที่ทำให้เกิดเหตุการณ์ต่าง ๆ ในอดีต เชื่อมโยงระหว่างเหตุการณ์ บุคคล และสถานที่ และสามารถนำมาปรับใช้ในชีวิตประจำวันได้ นอกจากนี้ แก่นเรื่องของหนังสือส่งเสริมการอ่านยังได้สอดแทรกแนวคิด หลักการ ข้อเท็จจริง จุดมุ่งหมายของเนื้อหา เพื่อให้นักเรียนได้รับการพัฒนาความสามารถการคิดวิเคราะห์ทั้ง 3 ด้าน ได้แก่ การวิเคราะห์ความสำคัญ การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ และการวิเคราะห์หลักการ ไปพร้อม ๆ กับการอ่าน อีกทั้งการจัดการเรียนรู้ ผู้วิจัยได้เน้นหลักการสอนโดยบูรณาแนวคิดจิตตปัญญาศึกษา (contemplative education) ระบบครูพี่เลี้ยง (coaching) และการวิจัยเป็นฐาน (research-based learning: RBL): CCR ซึ่งแนวคิดดังกล่าวล้วนเป็นการเรียนรู้แบบกระตือรือร้นทั้งสิ้น ด้วยเหตุนี้จึงทำให้ผู้เรียนมีความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์ของนักเรียนที่เรียนโดยใช้หนังสือส่งเสริมการอ่านร่วมกับการสอนแบบ CCR สูงกว่าเกณฑ์ร้อยละ 80

3. การเปรียบเทียบประสิทธิภาพของตัวแปรต้นด้วยการเปรียบเทียบกับกลุ่มควบคุม ผลการวิจัยพบว่า ภายหลังการทดลองนักเรียนกลุ่มทดลองมีความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์หลังการเรียนโดยใช้หนังสือส่งเสริมการอ่านร่วมกับการสอนแบบ CCR สูงกว่ากลุ่มควบคุมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งผลการวิจัยเป็นไปตามสมมติฐานการวิจัยข้อ 3 ที่กำหนดไว้ว่าความสามารถการอ่านเชิงวิเคราะห์หลังการเรียนโดยใช้หนังสือส่งเสริมการอ่านร่วมกับการสอนแบบ CCR ของนักเรียนกลุ่มทดลองสูงกว่ากลุ่มควบคุม สอดคล้องกับงานวิจัยของสาวตรี บุญเชื้อม (2551: 43-44) ได้พัฒนาความสามารถด้านการคิดวิเคราะห์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โดยเน้นกิจกรรมการเรียนรู้ให้นักเรียนอ่านหนังสือส่งเสริมการอ่าน ที่พบว่า นักเรียนที่ใช้หนังสือส่งเสริมการอ่านมีความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์สูงกว่ากลุ่มควบคุม และงานวิจัยของ อ้นธิกา วงษ์จำปา (2549: 140-141) ที่พบว่านักเรียนกลุ่มทดลองมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเรื่องการอ่านจับใจความสำคัญและการคิดวิเคราะห์วิจารณ์สูงกว่ากลุ่มควบคุม

ทั้งนี้เพราะการจัดการเรียนรู้โดยใช้หนังสือส่งเสริมการอ่านได้ส่งเสริมให้นักเรียนมีทักษะความรู้ความสามารถการคิดตัดสินใจแก้ปัญหา สามารถแสดงความคิดเห็นได้อย่างมีเหตุผลจากเรื่องที่อ่านจากหนังสือส่งเสริมการอ่าน ซึ่งถือว่าการส่งเสริมความสามารถด้านการคิดวิเคราะห์ และกระตุ้นให้นักเรียนทำกิจกรรมที่กำหนดได้ด้วยตนเอง นอกจากนี้ เนื้อหาที่อ่านยังมีความสอดคล้องกับสภาพของท้องถิ่น ส่งผลกระตุ้นต่อการเรียนรู้ ทำให้นักเรียนเข้าใจเรื่องได้อย่างรวดเร็ว และนอกเหนือไปจากแก่นเรื่องของหนังสือส่งเสริมการอ่านที่เน้นการพัฒนาความสามารถด้านการคิดวิเคราะห์ที่ได้จากการอ่าน ยังมีจุดเด่นด้านการจัดการเรียนรู้โดยใช้

หนังสือส่งเสริมการอ่าน ที่แตกต่างจากการจัดการเรียนรู้แบบปกติ กล่าวคือ การจัดการเรียนรู้โดยใช้หนังสือส่งเสริมการอ่านนั้น ได้นำกระบวนการสอนแบบ CCR มาใช้การจัดการกิจกรรมการเรียนการสอนแบบกระตือรือร้น ประกอบด้วย 3 ขั้นตอน คือ ขั้นที่ 1 ขั้นกระตุ้น เป็นการสร้างหรือเร้าความสนใจกับผู้เรียนเพื่อให้อยากเรียนรู้ และเตรียมความพร้อมด้านต่าง ๆ ก่อนดำเนินการจัดการเรียนรู้ ซึ่งขั้นตอนนี้ใช้พื้นฐานแนวคิดของจิตตปัญญาศึกษา และการวิจัยเป็นฐานมาเป็นแนวคิดหลักของการออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้ ขั้นที่ 2 ขั้นหนุนเป็นการสร้างองค์ความรู้ให้เกิดขึ้นแก่ผู้เรียนด้วยกระบวนการเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ซึ่งขั้นตอนนี้ใช้พื้นฐานแนวคิดของระบบพี่เลี้ยงและการวิจัยเป็นฐานมาเป็นแนวคิดหลักของการออกแบบกิจกรรม การเรียนรู้ โดยอาจมีลักษณะของกิจกรรมตามแนวคิดจิตตปัญญาศึกษามาประกอบเพื่อให้ผู้เรียนได้ผ่อนคลายและเรียนรู้เกี่ยวกับมิติความเป็นมนุษย์ โดยแนวทางที่ใช้ในขั้นนี้คือการตั้งประสบการณ์เดิม เสริมประสบการณ์ใหม่ โดยมีครูผู้สอนโดยเป็นพี่เลี้ยง และขั้นที่ 3 ขั้นหนี เป็นการสรุปการเรียนรู้ให้เกิดขึ้นด้วยตนเอง เป็นการนำไปใช้ประโยชน์สร้างมโนทัศน์ด้วยตนเอง ซึ่งขั้นตอนนี้ใช้พื้นฐานแนวคิดของระบบพี่เลี้ยงและการวิจัยเป็นฐานมาเป็นแนวคิดหลักของการออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้ แนวทางที่ใช้ในขั้นนี้คือการนำไปใช้เพื่อเกิดความรู้ที่คงทน กระบวนการจัดการเรียนรู้รูปแบบนี้จึงช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้แบบกระตือรือร้น ตลอดเวลา

ทั้งนี้ผู้วิจัยอภิปรายสนับสนุนผลการวิจัยได้ว่า หนังสือส่งเสริมการอ่านที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้ผ่านกระบวนการพัฒนาคุณภาพจากการให้ผู้เชี่ยวชาญพิจารณาความถูกต้องของเนื้อหาและทดลองใช้มาแล้ว 1 รอบจึงทำให้มีประสิทธิภาพ นอกจากนี้หนังสือส่งเสริมการอ่านยังมีลักษณะโครงเรื่อง แก่นเรื่อง เนื้อหาที่สอดคล้องกับเรื่องราวใกล้ตัวผู้เรียน สอดแทรกเรื่องราวท้องถิ่น ประวัติความเป็นมา เหตุการณ์ บุคคล และสถานที่ต่าง ๆ ที่มีความน่าสนใจต่อการเรียนรู้ จึงสามารถสร้างแรงจูงใจให้ผู้เรียนเกิดความกระตือรือร้นที่จะเรียน เหตุผลดังกล่าวนี้ได้ส่งผลให้ทักษะการอ่านคิดวิเคราะห์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 กลุ่มทดลองที่ได้รับการจัดการเรียนรู้โดยใช้หนังสือส่งเสริมการอ่านสูงกว่ากลุ่มควบคุมที่ได้รับการจัดการเรียนรู้แบบปกติ

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1. หนังสือส่งเสริมการอ่านที่สร้างขึ้นสามารถนำไปใช้เป็นสื่อจัดกิจกรรมการเรียนรู้ในกลุ่มสาระการเรียนรู้อื่น ๆ ได้ โดยครูผู้สอนควรคำนึงถึงข้อจำกัดในด้านพื้นฐานการอ่าน และความพร้อมในการอ่านของนักเรียนเป็นรายบุคคล

2. ควรมีการส่งเสริมให้มีการจัดการเรียนรู้โดยใช้หนังสือส่งเสริมการอ่าน โดยเนื้อหาที่ให้นักเรียนได้อ่านควรมีความสอดคล้องกับสภาพของท้องถิ่น ประสบการณ์เดิมของนักเรียนหรือเหตุการณ์ต่าง ๆ ที่นักเรียนสนใจ เพื่อให้นักเรียนมีนิสัยรักการอ่าน การค้นคว้า นำไปสู่การพัฒนาทักษะการคิดวิเคราะห์จากเรื่องที่อ่านได้

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรศึกษาวิจัยเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้โดยใช้หนังสือส่งเสริมการอ่าน เพื่อพัฒนาความสามารถในการคิดด้านต่าง ๆ เช่น การคิดสังเคราะห์ การคิดสร้างสรรค์ เป็นต้น
2. ผู้วิจัยเห็นว่าควรนำหนังสือส่งเสริมการอ่านไปใช้บูรณาการกับวิชาอื่น ๆ ทั้ง 8 กลุ่มสาระการเรียนรู้ เพื่อทดสอบประสิทธิภาพในการพัฒนาความรู้ของนักเรียนให้มากขึ้นไปได้อีก
3. ควรศึกษาวิจัยเปรียบเทียบเจตคติของนักเรียนที่มีต่อการเรียนรู้กลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม
4. ควรศึกษาวิจัยผลของการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของผู้เรียนในด้านต่าง ๆ เช่น ความคงทนในการเรียนรู้ทักษะการอ่านภาษาไทย ของนักเรียนกลุ่มทดลอง

สรุป

การเรียนรู้โดยใช้หนังสือส่งเสริมการอ่านร่วมกับการสอนแบบ CCR มีประสิทธิภาพสามารถพัฒนาความสามารถการอ่านเชิงวิเคราะห์ของนักเรียนกลุ่มทดลองให้สูงกว่าก่อนการเรียนรู้และสูงกว่าเกณฑ์ที่ตั้งไว้ร้อยละ 80 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 อีกทั้งสูงกว่ากลุ่มควบคุมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

เอกสารอ้างอิง

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2545). การผลิต การเลือก และ การใช้หนังสือ เพื่อสนองหลักสูตรการศึกษา
ขั้นพื้นฐาน. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์คุรุสภา.
- เจษฎา บุญมาโฮม และวิริยา วิริยารัมภะ. (2560). รายงานการวิจัยเรื่อง การพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทาง
การเรียนรู้ความสามารถด้านการอ่านจับใจความสำคัญ และการอ่านเชิงวิเคราะห์ของนักศึกษา
หลักสูตรครุศาสตรบัณฑิตสาขาภาษาไทยด้วยการจัดการเรียนรู้โดยบูรณาการแนวคิดจิตตปัญญา
ศึกษา การได้ขและระบบพี่เลี้ยง และการวิจัยเป็นฐาน. นครปฐม: คณะครุศาสตร์
มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม.
- ชลธิดา หงส์เหม. (2560). การพัฒนาความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2
โดยใช้วิธีสอนแบบ SQ4R ร่วมกับแผนที่ความคิด. วารสาร Veridian E-Journal, Silpakorn
University ฉบับภาษาไทย สาขามนุษยศาสตร์ สังคมศาสตร์ และศิลปะ, 10 (3), 347-362.
- ถวัลย์ มาศจรัส. (2542). การอ่าน เขียน คิดวิเคราะห์ คิดสังเคราะห์. กรุงเทพฯ: อารักษ์.
- ทศนา แคมมณี และคณะ. (2544). วิทยาการด้านความคิด. กรุงเทพฯ: เดอะมาสเตอร์กรุ๊ป แมเนจเม้นท์.
- สถาบันส่งเสริมการสอนวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี. (2558). ผลการประเมิน PISA 2015 การอ่าน
คณิตศาสตร์และวิทยาศาสตร์. กรุงเทพฯ: อรุณการพิมพ์.
- สมาน วัฒนรังษี. (2556). การใช้หนังสือส่งเสริมการอ่านเพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และความสามารถ
ด้านการคิดวิเคราะห์ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี.

- สาวิตรี บุญเชื่อม. (2551). การใช้กิจกรรมเสริมการอ่านเพื่อพัฒนาความสามารถในการคิดวิเคราะห์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาจิตวิทยาการศึกษาและการแนะแนว บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- สุพัตรา เมืองโคตร. (2556). การอ่านคิดวิเคราะห์และการเขียน โดยใช้หนังสือส่งเสริมการอ่านชุดนิทานพื้นบ้าน. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่.
- อมรา จันทร์ผอง. (2552). การพัฒนาหนังสือส่งเสริมการอ่านชุดคุณธรรมนำความรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชา การพัฒนาหลักสูตรและการเรียนการสอน บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี.
- อัจฉรา ประดิษฐ์. (2552). ขวนเด็กไทยให้เป็นนักอ่าน (1). กรุงเทพฯ: สำนักงานอุทยานการเรียนรู้.
- อันธิกา วงษ์จำปา. (2549). การพัฒนากิจกรรมพัฒนาผู้เรียนเพื่อส่งเสริมนิสัยรักการอ่านสำหรับนักเรียนช่วงชั้นที่ 2. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการนิเทศ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร.